

27. Subat 1967

No. ....

Dünya (İstanbul)

MÜZİK DÜNYASI

Toscanini'yi anıyor

Ünlü orkestra şefi Toscanini'nin yüzüncü doğum yıldönümünü anmak üzere tüm müzik dünyası hazırlık yapmaktadır.

Hazırlıklar bir konser furçası hâlinde 25 Mart'tan itibaren dünyanın hemen her yerinde başlayacaktır. En büyük orkestralar büyük şef'e hürmet ve sevgilerini belirtecek programlar düzenlemektedirler.

TOSCANİNİ

Ölümü üzerinden 10 yıllık bir süre geçtiği hâlde Toscanini'nin hâtırası hâlâ çok canlıdır. Toscanini 20 inci yüzyıl orkestra yönetimini bütünüyle değiştiren bir insandı. Gelenek adı altında asırlardan beri yapılmakta olan ilâveleri bir kenara atıp eserin aslına dönen ilk orkestra şefiydi Toscanini. Senfoni orkestrasında o zamana kadar duyulmamış bir açıklık isteyen ilk şefte Toscaniniydi. Paderewski'nin piyanonun sembolü hâline gelişi gibi, Toscanini'nin de halkın gözün-

de orkestra şefliğinin sembolü olmuştur.

Üslûba bağlı kalmış bir sanatçıydı. Bestenin tefsirinde o gün için standart, bağlı kalma ve yorumlamalarında Wagner'in renkli tempo değişimlerini taklit ederlerdi. Toscanini hiç bir zaman önünde bir notayla orkestra idare etmiş değildi. Muazzam fotoğraf gibi bir hafızası vardı, bir kaç okuyuşta bir eseri bir daha hayatı boyunca aklından çıkmıyacak şekilde hafızasına nakşedebilirdi. Esasen miyop olduğu için nota kullanması da güçtü. Takip ve taklitçileri onun yaptığı gibi eserleri hafızadan idare etmeye kalktılar ve çoğu zaman neticeler korkunç oldu.

Bu arada bazı yaşlı şefler yine eskiye bağlı kalmayı tercih ettiler. Bu arada Wagner uzmanı olarak bilinen Hans Knappertsbusch hakkında bir hikâye anlatılır. Knappertsbusch müziği ezbere bildiği hâlde önünde daima nota bulundurmakta ısrar eden bir sanatçıydı. Toscanini'nin hayranlığının son dereceyi bulduğu bir devrede dostlarından biri Knappertsbusch'a niye nota kullanmakta ısrar ettiğini sormuştu. Sual üzerine Toscanini'nin böyle bir şey yapmadığını da ilâve etti, İhtiyar şef bir an düşünüp hemen cevabı yapıştırdı.

«Niye kullanmıyayım» dedi «Ne de olsa müziği okuyabiliyorum.»

MELVİN A. WITTLER